

1. melléklet a 114/2013.(IV.16.) Kormányrendelethez

Javaslat
a
„Kossuth szálló épületének története”
Települési Értéktárba történő felvételére

Készítette:

Dósa Zsanett Judit
Jászkesér, 2019. március 12.

- **A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Dósa Zsanett Judit

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dósa Zsanett Judit

Levelezési cím: 5137 Jászkisér, Ady Endre út 36.

Telefonszám: +36-30/6761841

e-mail cím: dozsa91@gmail.com

- **A HELYI ÉRTÉK ADATAI**

1. **A helyi érték megnevezése:** Kossuth szálló épülete

2. **A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:**

- épített örökség

3. **A nemzeti érték fellelhetőségének helye:**

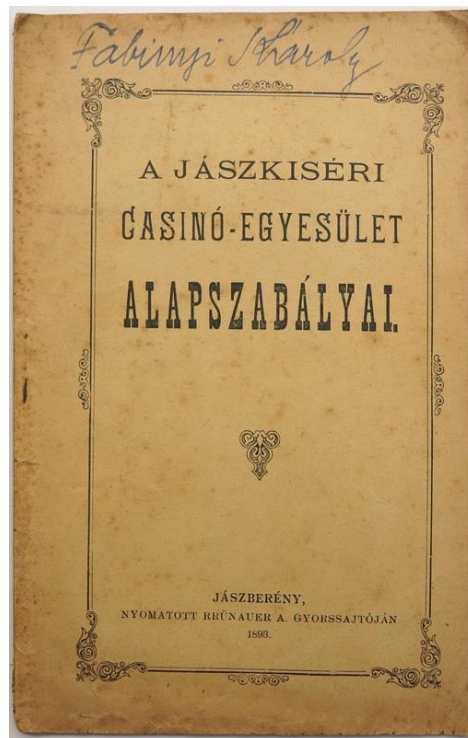
- 5137 Jászkisér, Fő út 6.

4. **Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:**

- Települési Értéktár

Jászkisér a jómódú értelmiségi rétegnek volt a találkozási helye. Az 1800-as évek végén Üveges József helyi építőmester tervrajza alapján épült meg népies-szecessziós stílusban a Kossuth Szálló. Ennek 2 terme lett az úri osztályé. Ezen réteget elsősorban a megyénkben elsőnek 1852-ben alakult - Széchenyi István és Vásárhelyi Pál által alapított "Jász-Kiséri Tiszaszabályozó Egylet"-nek a tisztviselői, valamint a községi előljáráóság vezetői alkották. A Casinó tagjai csak a község kiváló emberei, az úgynevezett „Úri Emberek” lehettek. A szórakozást és kikapcsolódást az akkori napilapok szolgálták: Kis Újság, Nemzeti Újság, Friss Újság, Tolnai Világlapja; valamint a kártyajátékok: tarokk, alsós és billiárd. Természetesen a vendéglős megfelelő női személyzetet is tartott az „Úri osztály” kiszolgálására. A két helységben mindennap találkoztak a Casinó tagjai és innen irányították a község politikai és gazdasági életét. A II. világháború után 1944-ben megszűnt a reformátusok egyeduralma Jászkiséren is. 1949. augusztus 15-ei rendeletében Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánja az egyesület feloszlásáról döntött, ezzel Jászkiséren az Úri Casinó története befejeződött.

Az első világháború ideje alatt az épületben eddig virágzó italmérés hanyatlani kezdett, Jászkisér településen, mint az az ország többi részén is az idegenforgalom jelentősen visszaesett.

Az épület első jelentősebb felújítása 1941 évhez köthető, amikor a Kossuth szálló és a Tanácsháza épületének hódfarkú cserép tetőjének lecseréléséről pala fedélre döntött az akkori Testület. Az épületek gyakran beáztak az esőzésekkel, így a tető átfedése fontossá vált. A munkálatokat a Jászsági Mezőgazdasági és Fakereskedelmi Kft. vállalta el 2956 pengő 29 fillér fejében.

A második világháború idejéig a Szálló tovább működött, mint Casinó. A Vörös Hadsereg bevonulásakor a Kossuth szálló épületét lefoglalták, így az akkori bérlő kénytelen volt kiköltözni belőle. Az épület a Magyarországon harcoló II. ukrán hadsereg börtönként szolgált. Kovács Imre könyvéből kiderült, hogy a nagyteremben helyezték el a foglyokat, az udvaron pedig rendszeresen végeztek kivégzéseket.

Egy 1946-os testületi ülés jegyzőkönyvéből kiderült, hogy a Vörös Hadsereg az épületet 1944. december 23-tól 1947. március 17-ig használta. 1944. március 17-én az épület felszabadult, de az állapota elhanyagolt volt, így a Nemzeti Bizottság határozata értelmében az épületet a helyi Magyar Kommunista Párt vette át. Ők hozták azt rendbe 13 957 pengő 75 fillérből. 1946-ban próbálták rendezni a szálló bérleti ügyét. A Magyar Kommunista Párt tartott volna igényt a szálló bérlésére 5 évre terjedő időszakra 16 967 Ft 75 fillér hasznobéért, és ezen hasznobér fejében beszámítást kért a testülettől a tatarozás költségeibe, azonban ezt a testület elutasította. 1947-ben a Párt fellebezett a vármegye alispánjához az elutasított kérelme ügyében, aki kérte egy szakértői bizottság létrehozását, azzal a céllal, hogy becsüljék meg az 1945-ben elvégzett munka értékét. A végső döntésben a Párt által elvégzett tatarozási munkák összegét 3190 Ft-ban állapították meg, továbbá az épületet 5 év hasznobérbe adták a Pártnak 1945. április 1 és 1950. március 31. közötti időszakra. A Szálló épületét egy 1949-es döntés értelmében további 17 évre a pártélet hasznára adta a Testület.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kiadott kiadvány szerint a Kossuth szálloda épülete 1935-től filmszínházként funkcionált Jász Kisér életében.

A Szolnok Megyei Néplap 1959. augusztus 14-ei számából kiderült, hogy a jászkiséri filmszínház előcsarnokának, nézőterének és gépházának rendbehozatalára a Moziüzemi Vállalat által meghirdetett pályázat útján került sor. Az újonnan kapott vetítőgép felhasználásával áttértek a kétfépes vetítésre. (1960-ban már 350 fő a befogadó képessége.) Ekkor normálfilmes mozit is kapott a község 250 fős teremmel, heti 7 előadással.

Az 1980-as években Jász Kisér sem volt kivétel a mozibezárások alól. Az új politikai rendszer beköszöntével az üzemeltetést egy helyi vállalkozó vette át, aki diszkót üzemeltetett benne. A kilencvenes évek közepétől nehéz időszak köszöntött be, ugyanis az épület üresen állt egészen 2000-ig. Akkortól a Cerveza Közhasznú Kulturális és Sport Egyesület használta, akik különféle tanfolyamokat, foglalkozásokat, rendezvényeket és vetítéseket tartva töltötték meg élettel az egykori mozit.

Az épület alatt pince található, 2001-ben a Pendzsom Néptánc Egyesület kapott lehetőséget arra az Önkormányzattól, hogy egy elhanyagolt pincét felújíthassa és klubhelységgé alakíthassa, azóta is ők használják azt.

2018-ban Jászkisér Város Önkormányzata pályázati forrásból 192.747.900 forintot nyert, amely összegből az épület küllemében és funkciójában is megújul. Az inkubátorház kialakításának célja az újonnan alakult vállalkozások működési feltételeinek magas szintű biztosítása. Ennek érdekében kialakításra kerül 5 irodahelyiség és 1 konferenciaterem, így folytatva tovább az évek során is többfunkciós épület történetét.

Forrás:

- Jászkiséri jegyzőkönyvek 1902-1969-ig
- Kovács Imre (1990): Magyarország megszállása, Katalizátor Iroda (168-184)
- Győri János: A Jász-Kis-Éri Úri Casinó Története
- Tamási Judit szerk.: Oszlopokat emeltünk, hogy beszéljék a múltat, A millenniumi műemlékhelyreállítások lexikona (Budapest, 2000)